

Jadwiga Chudziakowa, Olga Grabowska

Gzin

Informator Archeologiczny : badania 7, 91-92

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wiecznych oraz skorupy naczyń o wyglądzie późnośredniowiecznej i nowożytnej ceramiki, a także elementy architektoniczne / odłamki cegły, wapno, ułamki dachówek.

Przewiduje się kontynuację badań przez kilka sezonów.

GZIN

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
w Toruniu

Badania prowadziły dr Jadwiga Chudziakowa
/ autorka sprawozdania / i mgr Olga Grabowska.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Szósty
sezon badań. Grodzisko kultury łużyckiej
/ HD i wczesny okres lateński /.

Kontynuowano prace w południowej części grodziska na linii przecięcia krzyżowego, północ-południe. Odkryto czternaście jam odpadowych. Do największych i najbogatszych należą jamy nr 52, 59 i 63.

Głębokość jamy 52 wynosi 2,20 m, a średnica 1,95 x 2,20 m. W skład zawartości jamy wchodziły liczne fragmenty naczyń, całe naczynia, przedmioty metalowe i wykonane z poroży oraz znaczna ilość zwierzęcego materiału kostnego, jak i kości ludzkich w tym czaszka dziecka. Zawartość jamy wskazuje, że użytkowana była zarówno w okresie HD jak i wczesnolateńskim. Kości ludzkie zalegały w partii jamy użytkowanej w okresie HD, co jest na tym stanowisku nowością, gdyż jak dotychczas ludzki materiał kostny odkrywano tu w częściach jam datowanych na wczesny okres lateński.

Do bardzo ciekawych odkryć należy ujawnienie występowania pod jamą odpadową 52, na głębokość 2,20 jamy grobowej. Głębokość jamy grobowej wynosi 90 cm średnica 80 cm x 1,15 m. Zawartość jamy stanowi amfora czerniona z trzema parami guzków z zawartością ciałopalenia z resztkami stosu. Amfora przykryta była kloszem bez dolnej części, o powierzchni schropowanej i gładzonej szyjce. Obok amfory odkryto fragmenty dwóch dużych naczyń o schropowanych powierzchniach, misę-czerpak, fragmenty dwóch naczyń cienkościennych, czernionych, amforę gruszkowatą oraz fragmenty dwóch mis. Jest to pierwszy fakt odkrycia grobu ciałopalnego na tym stanowisku.

Następną jamą zasługującą na uwagę jest jama nr 59 o głębokości 2,10 m i średnicy 1,10 m x 1,50 m. Do głębokości 1,00 m, jama jest nieckowata z zawartością materiału zabytkowego, który można datować na wczesny okres lateński. Od głębokości 1,00 m rozpoczyna się jama studniowata, którą na podstawie materiału zabytkowego można datować na HD. W jamie tej wystąpiły na głębokości 80 cm kości ludzkie oraz czaszka dziecka ze śladem regularnego wgniecenia, prawdopodobnie pozostałość po uderzeniu tępym narzędziem. W skład zawartości jamy wchodziła bardzo duża ilość kości zwierzęcych, kilka przedmiotów metalowych oraz przedmiotów wykonanych z poroży. Pod jamą tą, podobnie jak w poprzednio opisanym wypadku wystąpiła jama grobowa / na głębokości 2,10 m /. Grób zawiera naczynie jajowate o chropowatej powierzchni z ciałopaleniem, czerpak, amforę czernioną oraz znaczną ilość ułamków naczyń w tym fragmenty amfor gruszkowatych.

Trzecią dużą jamą jest obiekt nr 63 / głębokości 1,60 m, średnica 1,30 m/. Użytkowana również w okresie HD jak i wczesno lateńskim. Część jamy z wczesnego okresu lateńskiego posiada kształt nieckowaty i kończy się na głębokości 90 cm, niżej jama przybiera formę studniowatą, a zawartość świadczy o użytkowaniu jej w okresie HD. W nieckowatej części jamy datowanej na wczesny okres lateński wystąpiła czaszka ludzka i kości ludzkie w przemieszaniu ze zwierzęcymi. Pod studniowatą częścią jamy na głębokości 1,60 m wystąpiła jama grobowa. Zawartość jamy stanowi amfora dużych rozmiarów, naczynie jajowate o chropowatej powierzchni z zawartością ciała palenia oraz trzy naczynka - przystawki. Głębokość jamy grobowej wynosiła ca 40 cm.

Pozostałe z czternastu jam są różnych rozmiarów, datowane na HD i wczesny okres lateński. Jamy te dostarczyły znacznej ilości zabytków metalowych i kościanych oraz ułamków naczyń, w tym kilka naczyń całych o miniaturowych rozmiarach.

Obok występującego na terenie grodziiska w Gzinie, a ciągle pasjonującego zagadnienia kanibalizmu, dochodzi w tym sezonie sprawa odkrytych pochówków ciała palnych. Z uwagi na identyczność odkrytego materiału ceramicznego zarówno w obrębie jam odpadowych jak i występujących pod nimi jam grobowych, zachodzi konieczność przeprowadzenia wnikliwej analizy chronologicznej obu tych zjawisk. Odkrycie to wiąże się z wieloma nowymi zagadnieniami, które będą musiały być przeanalizowane po zakończeniu badań na tym tak ciekawym obiekcie.

Badania będą kontynuowane.

INOWROCLAW - Mątwy

Stanowisko 1

patrz

neolit

JANKOWICE, pow. Chrzanów
Stanowisko 1

Muzeum w Chrzanowie

Badania prowadził mgr Cezary Popko,
Finansował WKZ w Krakowie. Czwarty
sezon badań. Cmentarzysko kultury lu-
tyckiej z okresu halstańskiego C.

Kontynuowano badania w północnej i zachodniej części cmentarzyska. Przekopano 231,25 m², co łącznie z poprzednimi daje powierzchnię 943,75 m². Odkryto 12 grobów / łącznie z dotychczasowymi 60 obiektów/.

Obok typów pochówków znanych już z lat ubiegłych /szkieletowe oraz ciała palne jamowe i popielnicowe / odwołano odmianę grobu jamowego o formie przypominającej grób szkieletowy. Obiekt ten różnił się od pochówków szkieletowych jedynie tym, że złożono w nim spalone szczątki kostne, natomiast inne cechy jak wymiary, usytuowanie w stosunku do stron świata, anatomiczny układ kości i usytuowanie wyposażenia w obrębie jamy grobowej - są identyczne jak w grobach szkieletowych.